

Menighetsbygging

i bedehusland

Forkynner og professor Njål Skrunes

August 2016

De tre store bedehusorganisasjonene Normisjon, Misjonssambandet og Indremisjonsforbundet har en tid lagt større og større vekt på forsamlingsbygging på bedehuset. I praksis betyr det at de har startet et menighetsbyggende arbeid med "alt under ett tak". Det er både sosiologiske, kulturelle, teologiske og kirkelige grunner til dette. De skal jeg ikke analysere her. I stedet skal jeg sette fokus på hva det innebærer å tenke helhetlig med forankring i både Bibelen og i bedehustradisjonen.

Bedehusets tradisjonelle virksomhet har vært preget av at en har levd i en "ellipsetradisjon" hvor Den norske kirke har ivaretatt bestemte menighetsbærende og rituelle funksjoner som dåp, opplæring, liturgisk stabilitet og orden, vigsel og gravferd. Bedehuset har kunnet konsentrere seg om visse sider ved et fungerende menighetsliv slik som bl.a. forkynnelsen, nådegavebaserte tjenester, barne- og ungdomsarbeid.

I det øyeblikk bedehusarbeidet søker en større menighetsfylde, trengs det en gjennomtenkning av hva "huset" skal fylles med. La meg da peke på noen bærende elementer.

1 Nådens midler

Gud handler med oss som mennesker gjennom synlige midler som er plassert i menighetens sentrum. Det er Guds ord formidlet i forkynnelse, undervisning og vitnesbyrd, det er nattverd og dåp. Menigheten er Guds handlingsarena. Her taler og handler han med oss mennesker til omvendelse, helligjørelse, utrustning og tjeneste. En livskraftig menighet etter Guds plan er avhengig av at disse midlene får rikelig plass når Guds folk samles på et sted.

Mange tenker at det er en selvfølgelig sannhet. Problemet er at det selvfølgelige blir lett glemt og i stedet er det mottakersiden som får størst oppmerksomhet. Men all tale, undervisning og vitnesbyrd må først ha en guddommelig forankring. En skal tale "som Guds ord", en skal ha noe å gi som har sitt opphav hos Gud. Det skal være et nådens middel, en Guds vei inn til mennesker som trenger å se sitt liv i Guds lys.

2 Undervisningens nødvendighet

Den bibelske kunnskapen har en spesiell karakter. Den er både guddommelig og virkekraftig. Gudskunnskapen med alt hva den innebærer av innsikt i Guds vesen, Guds gjerninger og Guds vilje er gitt oss og kommer ikke fra oss selv. Uten denne kunnskap er Gud, hans frelse og hans kall og vilje med menneskene ukjent. Samtidig er Ordet som bærer av denne kunnskapen virkekraftig fordi Gud handler gjennom Ordet og former menneskenes liv etter sin vilje. Av den grunn har kirken gjennom hele sin historie gitt undervisningen stor plass. Kunnskapen om Gud måtte læres og anvendes. På den måten

ble troen skapt, opprettholdt og virkekraftig. En bedehusforsamling uten undervisning blir lett preget av tilfeldigheter, enkeltpersoner og tidens strømdrag. Undervisningen knytter forsamlingen til kristentroens kilder. Den er bibelsentrert og gir en sammenhengende og helhetlig innsikt i den kristne tro og det kristne liv.

3 Den differensierte tjeneste

På bedehuset ble det gitt rom for en allsidig og nådegavebasert tjeneste. Her var det mange som tok del og brukte sine gaver i tjeneste i bedehusforsamlingen. Dette er en del av bedehusarven som ikke må bli borte når det ansettes pastorer, forsamlingsledere etc. De ulike nådegavene trenger å gjennomsyre søndagens gudstjeneste og de ulike arbeidsgrenene blant eldre, unge og barn.

4 Menighetssamling med bærekraftig innhold

Forsamlingsformen på bedehuset har vært enkel og hovedsaken har vært forkynnelsen. Gudstjenesten i Den norske kirke tok vare på de langsiktige og bærende tradisjonene i sin liturgi. Så lenge mange av bedehusfolket levde i sitt "ellipseforhold" med gudstjenesten på søndags formiddag og møtet på bedehuset søndags kveld, ble noe av de bærende tradisjonene knyttet til syndstilgivelse, trosbekjennelse og forbønn ivaretatt. I dag må bedehusforsamlingen på en helt annen måte spørre om søndagsmøtet har en tilstrekkelig fylde og et bærende innhold over tid.

Formen på søndagsmøtet/gudstjenesten kan ikke overlates til det individuelle initiativ med all den flyktighet det kan skape. For mange i dag er søndagsmøtet det eneste samlingsstedet hvor de troende på et sted samles for å høre hva Gud vil si, for å bekjenne våre felles tro og for å bli utrustet til tjeneste. Da bør en hente opp igjen noen av hovedtankene i vår lutherske arv kombinert med bedehuset noe friere form.

Følgende kan da være nødvendig å ta med seg:

- en innledning som tydelig uttrykker gudstjenestens sikte – et møte med Gud for å høre hans ord, tilbe og tjene han,
- en tydeliggjøring av syndsbejennelsens og syndstilgivelsens nødvendighet,
- lovsang og bekjennelse,
- bibellesning og tale,
- offer og forbønn,
- nattverd og dåp,
- velsignelse og utsendelse til tjeneste.

Det som skjer når Guds folk samles, preger troens språk, tanke og fromhetsliv. Samtidig skapes det en kontinuitet gjennom livet og med tradisjoner som har vært med på å bevare og utruste Guds folk i verden.

5 Tilsyn

Det har gjennom kirkens historie like tilbake til aposteltiden vært en tilsynsordning i Guds menighet. Det er mange gode grunner for det. I en lokal menighet/forsamling kan det over tid utvikle seg ensidigheter som trengs supplering eller korrigerende. Noen som står utenfor samlingen lokalt, oppdager lettere dette enn de som står midt i det daglige arbeidet. Det kan oppstå situasjoner lokalt som kan være vanskelig å løse og hvor en trenger råd, veiledning og en samtalepartner. Det kan være behov for å synliggjøre at en hører til i en større sammenheng slik at den lokale menighet ikke blir et personlig

prosjekt preget av enkeltpersoner, men en menighet med en identitet som gjenfinnes og gjenkjennes også andre steder.

De utfordringer forsamlingsbyggingen på bedehuset står over for, kan for noen synes omfattende, men jeg tror de er nødvendige å ta med seg for å kunne bevare og utruste den enkelte til en tjeneste for Gud og nesten, og for å kunne bevare en nødvendig fylde av Guds rikdom i blant oss.